

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Aan het Presidium

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bouwbegeleidingscommissie
M. J. van der Leeden
Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
T 070 318 2311

datum 22 juni 2015
betreft Renovatie Binnenhof

Geacht Presidium,

De Bouwbegeleidingscommissie (hierna: commissie) heeft op 11 juni 2015 het verzoek ontvangen uw College ten behoeve van uw vergadering op 24 juni a.s. te adviseren over de reikwijdte van de renovatie en daarmee over het concept-ambitiedocument van de Kamer en de daarop gebaseerde en door het Rijksvastgoedbedrijf opgestelde 'kruisjeslijst'.

Tevens heeft u verzocht om een advies over de alternatieve uitvoeringsvarianten, die op advies van de commissie zijn opgesteld.

In deze brief gaat de commissie in op deze twee aspecten van de renovatie van het Binnenhof waarover de Kamer nog een besluit zal moeten nemen: de reikwijdte en de uitvoeringswijze van de renovatie.

Alvorens op deze twee aspecten in te gaan herhaalt de commissie haar standpunt dat het Binnenhof dringend toe is aan het herstel van een aantal serieuze gebreken, mits op een sobere en doelmatige wijze uitgevoerd en mits de herstelwerkzaamheden niet verder gaan dan alleen de noodzakelijke ingrepen die voortvloeien uit (vigerende) wet- en regelgeving (i.c. het bouwbesluit en de eisen van brandveiligheid) en het herstel van geconstateerde gebreken (i.c. bouwkundige gebreken, technische gebreken, ICT-gebreken, beveiligingsgebreken, gezondheidsgebreken en veiligheidsgebreken). De rondleiding die op verzoek van de commissie door het Rijksvastgoedbedrijf op 16 juni jl. is georganiseerd toonde aan dat herstelstelwerkzaamheden onontkoombaar en noodzakelijk zijn.

De commissie adviseert uw College derhalve in te stemmen met het herstel van genoemde gebreken.

De commissie heeft kort geleden de genoemde 'kruisjeslijst' ontvangen. Deze lijst is enerzijds gebaseerd op de ambitiedocumenten van de vier bewoners van het Binnenhof en de beheerder van de grafelijke zalen en anderzijds op het oordeel van het Rijksvastgoedbedrijf van de technische staat van de gebouwen aan het Binnenhof.

datum 22 juni 2015
betreft Renovatie Binnenhof

Deze kruisjeslijst omvat alle eisen en ingrepen in een minimaal noodzakelijke basisvariant en een viertal aanvullende opties (i.c. de wenselijke, maar niet noodzakelijke ingrepen op het terrein van functionaliteit, architectuur, historische en monumentale waarde en duurzaamheid).

De commissie heeft op 17 juni jl. de kruisjeslijst voor de eerste keer kunnen bespreken.

Enkele leden van de commissie zijn zeer kritisch over de gepresenteerde kruisjeslijst en de daarmee voorgestelde reikwijdte van de renovatie. De complexe en omvangrijke kruisjeslijst, die in samenhang met het concept-ambitiedocument van de Kamer moet worden gezien, roept bij de leden nog vragen op. De commissie heeft derhalve in haar vergadering van 19 juni jl. besloten haar leden de gelegenheid te geven nadere (vooral verduidelijkende) vragen te stellen en deze desgewenst af te stemmen met de achterban. Om de vaart in het proces te houden zal de commissie haar vragen nog voor het zomerreces en uiterlijk 29 juni a.s. aan het Rijksvastgoedbedrijf doen toekomen.

De commissie is alleen al om deze reden op dit moment niet in staat u ten behoeve van uw vergadering van 24 juni a.s. te adviseren over de reikwijdte van de renovatie en het daaraan verbonden concept-ambitiedocument.

Ook ten aanzien van de wijze waarop de renovatie ter hand zal moeten worden genomen zal de commissie u niet kunnen adviseren. Hiervoor zijn verschillende redenen aan te voeren.

De in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf door Arcadis opgestelde alternatieve uitvoeringsvarianten zijn in de ogen van de commissie nog niet volledig. De commissie constateert dat de studie van Arcadis uitgaat van en teveel aanstuurt op uitplaatsing van de bewoners van het Binnenhof. De commissie vindt het wenselijk dat alsnog scherper alternatieven in ogenschouw genomen worden waarbij bijvoorbeeld de duur van de renovatie van de publiekstoegankelijke nieuwbouw (de vergaderzalen en plenaire zaal) sterk wordt gereduceerd (van 5,5 jaar naar bijvoorbeeld één à anderhalf jaar). De commissie zou in dit verband graag onderzocht willen zien welke noodzakelijke ingrepen er niet kunnen plaatsvinden indien de Kamer de nieuwbouw 'slechts' 14 maanden zou verlaten en de plenaire zaal en overige vergaderzalen na die 14 maanden weer beschikbaar zullen zijn.

De commissie constateert tevens dat er met betrekking tot de tijdsduur van de gefaseerde aanpak waarbij de bewoners van het Binnenhof niet worden uitgeplaatst, forse verschillen bestaan tussen de opvattingen en berekeningen van Arcadis en die van Rijksvastgoedbedrijf. Arcadis gaat uit van een renovatieduur van ca. 22 jaar en het Rijksvastgoedbedrijf van ca. 13 jaar.

Omdat naar het oordeel van de commissie de alternatieve varianten in onvoldoende mate tegemoet komen aan het eerdere en toch tamelijk heldere verzoek van de commissie, acht de commissie het ook uit dien hoofde onwenselijk dat uw College nog

datum 22 juni 2015
betreft Renovatie Binnenhof

voor het zomerreces een gedegen en weloverwogen besluit neemt over de wijze waarop de renovatie van het Binnenhof dient te worden uitgevoerd. De commissie gaat ervan uit dat uw College hier begrip voor heeft.

Daarnaast is de commissie is van mening dat zij, gelet op het feit dat in de commissie slechts vijf fracties zijn vertegenwoordigd en de commissie daardoor een onvoldoende representatieve afspiegeling van de Kamer is, het weinig verantwoord vindt uw College richtinggevend over de reikwijdte en uitvoering van de renovatie te adviseren. Indien via uw College alsnog bewerkstelligd zou kunnen worden, dat fracties wel leden afvaardigen naar de commissie, zou dat onzerzijds zeer gewaardeerd worden.

Tenslotte heeft de commissie kennis genomen (zie bijlage) van het memo van het Rijksvastgoedbedrijf, waarin sprake is van een verschil van maar liefst 125 miljoen euro tussen de verschillende varianten. Zij betreurt het allereerst zeer, dat eerst thans bedragen op tafel zijn gekomen. Dat zo zijnde, beschouwt de commissie het als een veeleer politieke dan bouwkundige beslissing om eventueel een dergelijk substantieel extra bedrag uit te geven voor het visueel ongestoord doorfunctioneren van de Tweede Kamer.

Zij adviseert uw College daarom een openbaar en transparant debat met de verantwoordelijke minister voor Wonen en Rijksdienst te organiseren over de reikwijdte en de uitvoering van de renovatie, de daarmee gepaard gaande kosten en de consequenties van de renovatie voor het functioneren van de Kamer.

De commissie verzoekt uw College zowel deze derde als de u d.d. 2 juni 2015 eerder gezonden tweede brief over dit onderwerp net zoals met de eerste d.d. 26 maart 2015 is gebeurd openbaar te maken, omdat het onderwerp sterk in de publieke belangstelling blijkt te staan.

Hoogachtend,

De Bouwbegeleidingscommissie,
voor deze

Ton Elias,
Voorzitter van de Bouwbegeleidingscommissie